

Bovenstaande titel staat op de rug van dit manuscript met 18^e eeuwse kartonnen band met perkamenten rug. Het is door Bibliotheek Arnhem in 1983 samen met *Oudheeden van Gelderland en Zutphen* op een veiling bij Van Gendt aangekocht. De band telt 208 achteraf genummerde bladen ([6] 1-200 [2]) van 313 x 200 mm. en ook hierin staat een stempel van Bibliotheek Reuversweerd. Blijkens de titel is dit een deel twee, maar van een eerste deel is niets bekend. Het manuscript wordt bewaard in de afdeling Gelders Documentatie Centrum onder nummer ms 300.

Ondanks de rugtitel is dit geen manuscript van Andries of Gerrit Schoemaker. Een titelblad ontbreekt. Het is grotendeels geschreven door degene die ook aantekeningen in *Oudheeden van Gelderland en Zutphen* maakte, maar ook hier is diens naam niet te vinden. De bladen nr. 13, 14 en 46 lijken van Gerrit Schoemaker te zijn. Los voorin liggen drie brieven van Gerrit Schoemaker en een door hem geschreven lijst van Genealogieën die onder hem beruften.

Een der eerste bladen begint met: 'Collect: Genealog. De blaaden leggen op 't alpabeth in het porte folinen zoo alsoe hier volgende namen nu geintituleert Genealogica mss Tom: IV'. Daarna staan in vier kolommen in alfabetische volgorde de namen van geslachten. Er was ruimte open gelaten om nieuwe namen toe te voegen, maar die was soms te klein om ze er netjes in te kunnen schrijven. In totaal staan er ca. honderd namen op de lijst, die ongeveer kloppen met de inhoud van de band. Verso staat een lijst van boeken.

Dan volgt een blad waarop staat: 'Een boek in Folio, toe behoorende aan de Erfgen. van den Heer Stev: van Rhemen, die hierin veel geschreven heeft.¹ De omslag van dit boek is een fraelijn met oud schrift beschreven; met groote letters staat hierop: GENEALOGIEN'.¹ Dan volgt een lijst van 383 + 17 genealogieën, met bladnummers tot 417, die niet kloppen met de onderhavige band. Daarna volgt de eigenlijke inhoud, bestaande uit geslachtslijsten van Gelderse families, soms met tekeningen van wapens en verwijzing naar bronnen.²

Het is niet bekend wie het grootste deel van deze band heeft samengesteld, noch wanneer dat gebeurde. Op verschillende plaatsen worden jaartallen genoemd, bijv. 1757 of een uitgave van 'Boekzaal' van 1786. Sommige bladen lijken er niet in te horen; het geheel waarschijnlijk later bij elkaar gebonden. Daarop wijst ook de vermelding "De blaaden leggen op 't alpabeth in het porte foliu'n". Blijkens de brieven van Gerrit Schoemaker³, die los in deze band liggen, was deze ook een ijverig verzamelaar van genealogieën. Omdat er genealogie-bladen van Gerrit meegebonden zijn mag aangenomen worden dat hij met de (oorspronkelijke) samensteller van de bundel gegevens uitwisselde.

Dit manuscript komt niet voor in een van de drie registers van door Gerrit Schoemaker nagelaten werken. We weten niet hoe de brieven en lijsten van Gerrit er in gekomen zijn en evenmin hoe het geheel in Bibliotheek Reuversweerd terecht is gekomen. Genealogieën werden vaak aan mede-onderzoekers ter inzage gegeven. De kans dat ze, door slordigheid of omdat een van de betrokkenen overleed, niet bij de oorspronkelijke eigenaar terugkwamen, en dat er gedeelten uit verdwenen en andere er aan toegevoegd werden, is dan vrij groot. Wordt het geheel later ingebonden, dan ontstaat een band met een ongeordend geheel. We kunnen ons voorstellen dat het zo ook met *Genealogica* gegaan is. Wellicht kan verder onderzoek hierover meer licht geven.

Noten:

- ¹ Het geslacht Van Rhemen is in de vorige eeuw uitgestorven; het archief wordt bewaard in het Rijksarchief (thans Gelderse Archieven) te Arnhem. Steven (1565-1644), zijn zoon Steven Gerhard (1615-1676) en diens zoon Steven Unico (1649-1719) waren actieve genealogen. Het is niet duidelijk op welke Steven gedoeld wordt en er was ook geen familie-verbinding met Colenbrander of Van Sytzama. A.J. Mensema besprak in *De Nederlandsche Leeuw* jrg CXIX no. 7-8 (juli-aug. 2002) 'De genealogische collectie Van Rhemen in het Gelders Archief.' Hierin werd geen verband met het onderhavige manuscript gevonden.
- ² H.C. van Bommel constateert in de *Catalogus van handschriften aanwezig in Bibliotheek Arnhem*, 1999, p. 202, dat het Gelderse families betreft.
- ³ Het betreft één brief van 1733 en twee van 1735, waarvan de eerste geadresseerd aan, maar de andere ook kennelijk bestemd voor, mr. Cornelis Backer te Wassenaar. Twee slecht leesbare aantekeningen zijn waarschijnlijk van Backer.